

**UCHWAŁA NR IV/46/2018
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 19 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Miasta Czeladź na rok 2019”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2018r. poz. 994 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 2137)

Rada Miejska w Czeladzi

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Czeladź na rok 2019” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

mgr Jolanta Moćko

Załącznik do uchwały Nr IV/46/2018
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 19 grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA CZELADŹ NA ROK 2019

Rozdział 1.

1. Wprowadzenie oraz postanowienia ogólne

Obowiązek opracowania i corocznego uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 487 z późn.zm.).

Program przedstawia zadania własne gminy określone w art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którą zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Czeladź na rok 2019 opracowany został w oparciu o Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2016 – 2022. Uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, w tym obejmuje zadania:

- prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia;
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój;
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;

- poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;
- zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu;
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich;
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym;
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania wynikające z Programu tworzą system pomocy dla różnych grup odbiorców będących na różnych etapach zagrożenia problemem alkoholowym. Działania te są poddawane ocenie i udoskonalane, po to, aby ich realizacja przynosiła wymierne korzyści dla społeczności lokalnej. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 zakłada realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej ukierunkowanej na całą populację Czeladzi, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów; selektywnej ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka wystąpienia problemów, wskazującej ukierunkowanej na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka wystąpienia problemów. Zawarte są działania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których realizacja rozpoczęła się w latach ubiegłych i jest kontynuowana, a także rozwinięcie nowych działań w celu zmniejszenia różnorodnych negatywnych zjawisk związanych ze spożywaniem alkoholu przez całą społeczność, grupy i osoby indywidualne.

Stosowane w Programie skróty:

GPPiRPA – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Diagnoza

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol wpływa na ponad 200 rodzajów chorób i znajduje się na trzecim miejscu wśród ryzyka dla zdrowia populacji. Spożywanie napojów alkoholowych ma związek z: nadciśnieniem tętniczym, chorobami wątroby, niektórymi typami nowotworów, zaburzeniami psychicznymi. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną uszkodzeń ciała i śmierci w wyniku wypadków, zatruc. Alkoholizm ma wymiar społeczny, a jego skutki nie ograniczają się tylko do degradacji osoby pijącej, lecz skutkami alkoholizmu dotknięte jest życie wszystkich osób, które są w otoczeniu osoby dotkniętej alkoholizmem. Picie szkodliwe i uzależnienie od alkoholu wpływa negatywnie na życie rodzinne i zawodowe. Skutkuje utratą pracy, a co za tym idzie do obniżenia poziomu materialnego rodziny. Często prowadzi do bezdomności.

Opublikowany raport Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jest bardzo niepokojący. Z analizy informacji na temat spożycia trunków we wszystkich 194 krajach członkowskich organizacji wynika, że na głowę Polaka przypada rocznie 12,5 litra czystego alkoholu, czyli dwukrotnie więcej niż światowa średnia (6,2 litra) i o połowę więcej niż mieszkaniec USA (9,2 litra). Z raportu z pierwszego europejskiego badania ankietowego nad alkoholem wynika, że społeczeństwo polskie jest sceptyczne w odniesieniu do polityki alkoholowej, a już szczególnie, jeśli chodzi o środki kontroli nad alkoholem. Ponad 60% uważa, że alkohol jest towarem jak każdy inny i nie wymaga specjalnych restrykcji. Krajowe statystyki wykazują, że Polacy

piją coraz więcej alkoholu. Alkohol w Polsce jest popularną używką, po którą sięga ponad 80% społeczeństwa. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że spożycie wyrobów spirytusowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wzrosło w Polsce w ubiegłym roku do 3,3 litra na osobę. Rok wcześniej było to 3,2 litra. Wzrosło również spożycie wina i miodów pitnych z 5,8 do 6,1 litra na osobę. Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo, które w 2017 r. stanowiło ponad połowę (57,8%) spożywanych napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% spożywanego alkoholu. Spożycie piwa w Polsce utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie.

Na koniec 2017 roku statystyczny Polak wypijał już 98,5 litra na osobę.

Rocznie w Polsce zatruwa się alkoholem 1700 osób, mniej więcej tyle samo ginie od chorób spowodowanych alkoholem (zarówno fizycznych jak i psychicznych), a dalsze 7 tys. umiera na marskość wątroby. Wśród najmłodszych Polaków (w wieku 15-29 lat) aż 20 proc. zgonów ma związek z alkoholem.

W okresie września i października 2015r. na terenie Czeladzi przeprowadzono badania pn. „Diagnoza skali zachowań ryzykownych w obszarze używania substancji psychoaktywnych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”. Badaniem objęto 667 uczniów w wieku gimnazjalnym (kl. I-III), ponadgimnazjalnym (kl. I-III liceum, kl. I-IV technikum), oraz 185 uczniów z szóstych klas szkół podstawowych (81% całej populacji uczniów).

Z dokumentu wynika, iż:

- najbardziej kluczowym okresem, gdy następują pierwsze próby z alkoholem wśród gimnazjalistów jest przedział wiekowy 14-15 lat;
- co jedenasty uczeń ostatniej klasy szkoły podstawowej zna smak piwa, natomiast co piąty wina;
- niemal 50% gimnazjalistów deklaruje, że doświadczyło spożywania alkoholu, najczęściej wybierane było piwo oraz wino;
- najczęstsze miejsca w których uczniowie spożywają alkohol to dyskoteka, u kogoś w domu, podczas imprezy, we własnym domu, w pobliżu miejsca zamieszkania;
- propozycję spożycia alkoholu najczęściej otrzymali ze strony kolegów i koleżanek z bliskiego otoczenia (z klasy, ze szkoły, spoza szkoły) oraz byli to członkowie rodziny;
- najczęstszym z wymienianych miejsc inicjacji alkoholowej był dom rodzinny;
- uczniowie posiadający słabsze oceny z zachowania o wiele częściej deklarują inicjację alkoholową;
- zachowania ryzykowne w tym obszarze o wiele bardziej cechują chłopców niż dziewczęta;
- czynniki prowadzące uczniów do inicjacji alkoholowej rozkładają się na dwie grupy: a) indywidualne motywacje oraz b) wpływy socjalizacyjne.

Indywidualne motywacje nieuwarunkowane są zdecydowanie najliczniejsze i składają się na nie: zaspokojenie ciekawości, działanie bezmyślne, chęć dobrej zabawy, rzadziej chęć bycia dorosłym. Indywidualne motywacje uwarunkowane znacznie rzadziej ujawniły się w badaniach i są to: ucieczka od rzeczywistości, łatwa dostępność, nuda, problemy rodzinne lub szkolne.

Wpływy socjalizacyjne były zdecydowanie najrzadziej wskazywane przez uczniów i wiążą się z funkcjonowaniem w grupie rówieśniczej oraz negatywnymi wzorcami w domu rodzinnym.

W badaniach ujawniły się deficyty we współpracy szkół z instytucjami realizującymi różne formy działań z uczniami. Brak bieżącej komunikacji dotyczącej dalszego toku właściwego w tych instytucjach postępowania wobec uczniów utrudnia podejmowanie skorelowanych działań pedagogicznych, form i metod pracy wychowawczej na terenie szkoły. Z tego też powodu zapisy niniejszego dokumentu duży nacisk kładą na współpracę pomiędzy instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami służącymi rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Z informacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czeladzi wynika, iż w okresie od stycznia do listopada 2018 roku wpłynęło 31 wniosków dotyczących podjęcia działań wobec osób nadużywających alkoholu. Spośród wszystkich wniosków najwięcej, złożonych

zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi oraz rodzinę. Na 9 posiedzeń Komisji, które zwołano w roku bieżącym i podczas których przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywujące z osobami, wobec których istnieje podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zaproszono łącznie 101 osób. W okresie minionych 10 miesięcy na badania do biegłych sądowych skierowano 11 osób. Do Sądu Rejonowego w Będzinie skierowano 11 wniosków

Na przestrzeni minionych 10 miesięcy tego roku w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym udzielono 431 osobom specjalistycznych konsultacji. Z pomocy konsultanta ds. uzależnień i współuzależnienia skorzystało 105 osób z problemem alkoholowym i współuzależnionych. Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej w związku z problemem alkoholowym udzielił 83 osobom pomocy konsultacyjnej. Z porad prawnych i konsultacji prawnych z zakresu prawa rodzinnego, prawa karnego oraz prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy skorzystało 212 osób.

Na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego można stwierdzić, że istnieje zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości a stosowaniem przemocy. W minionym 2017 roku, około 74% sprawców przemocy było pod wpływem alkoholu w momencie zgłoszenia przez ofiarę faktu przemocy w rodzinie. Według stanu na dzień 15.10.2018r. na 67 wszczętych procedur 47 sprawców przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu (około 70%). Dodatkowo procedura "Niebieskiej Karty" wobec sprawców nadużywających alkoholu prowadzona było uprzednio już w 10 przypadkach. W około 48% przypadków w czasie interwencji funkcjonariuszy Policji w sytuacjach zgłoszenia przemocy zostało wykonane badanie na zawartość alkoholu w organizmie sprawcy, we wszystkich wykazało na spożycie alkoholu. Wyniki pomiarów oscylowały w granicach od 0,05% do 3,02% alkoholu w organizmie. Przytoczone fakty wskazują, iż nadużywanie alkoholu jest dużym czynnikiem ryzyka stanowiącym o występowaniu przemocy w rodzinie, nie jest on jednak główna przyczyna występowania tego zjawiska.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się w Czeladzi wzrost liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. W 2012r. było ich 47 podczas, gdy rok później już 87. Lata 2014 i 2017 oscylują wokół 88 wszczętych procedur w ciągu roku, dlatego istotnym elementem programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest również ochrona przed przemocą.

3. Realizatorzy Programu

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana Zarządzeniem Burmistrza, działa w zakresie:

- inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy;
- prowadzenie postępowań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- współpracy z organami oraz jednostkami administracji rządowej i samorządu terytorialnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej.

2. Punkt Informacyjno – Konsultacyjny - udzielający porad i konsultacji specjalistów w zakresie uzależnień, porad prawnych, pomocy psychologicznej uzależnionym i współuzależnionym oraz poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – w tym Dział ds. Wspierania Rodziny i Asysty Rodzinnej - profilaktyka ukierunkowana na dzieci, młodzież oraz rodziców, którzy ze względu na sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową są narażeni na większe od przeciętnego ryzyko występowania problemów alkoholowych.

4. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - poradnictwo i terapia dla osób uzależnionych i ich rodzin.

5. Organizacje pozarządowe, ruchy i społeczności trzeźwościowe - poradnictwo, prowadzenie grup wsparcia, samopomoc, terapia społeczna.

6. Wydział Edukacji i Polityki Społecznej UM Czeladź - koordynator realizacji GPPiRPA.

7. Czeladzkie placówki oświatowe - prowadzenie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej ukierunkowanej na dzieci i młodzież, nauczycieli oraz rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym.

8. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny- Filia w Czeladzi - placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej.

9. Inne podmioty realizujące zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Źródła finansowania Programu

1. Źródłem finansowania zadań GPPiRPA są środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zadania realizowane w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych, środków PARPA, środków UE, zapisów, darowizn oraz innych wpływów od instytucji, osób prawnych i fizycznych.

3. Finansowanie zadań przez Urząd Miasta Czeladź odbywa się w oparciu o plan dochodów i wydatków gminy.

4. Ramowe stawki wynagradzania za poszczególne formy działań i usług określa PARPA, przy czym ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości 225 zł brutto za udział w pracach - posiedzeniach Komisji.

5. Ponosi się wydatki związane z wydawaniem opinii biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Rozdział 2.

1. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i rodzinnych związanych z używaniem napojów alkoholowych.

2. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

1. działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego – zorganizowanie pomocy terapeutycznej, prawnej, psychologicznej i informacyjnej osobom uzależnionym, współuzależnionym i członkom ich rodzin, ofiarom przemocy, w tym doposażanie Punktu;

2. działalność podmiotów leczniczych udzielających pomocy medycznej, terapeutycznej dla osób z problemem alkoholowym w tym poradnictwo i terapia dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin;

3. wspomaganie działalności stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych AA oraz innych stowarzyszeń i ruchów trzeźwościowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniem i krzewienia trzeźwości, w tym pomoc rehabilitacyjna;

4. organizację wyjazdów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;

5. współorganizowanie innych form rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych: udział w zawodach sportowych, udział w inicjowaniu działań z zakresu kultury, itp.;

6. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

7. poszerzanie wiedzy osób pracujących na rzecz profilaktyki, pomocy i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy poprzez zabezpieczenie dostępu do tematycznych czasopism, literatury, specjalistycznych opracowań itp.;

8. propagowanie informacji o zasobach lokalnej koalicji trzeźwościowej, idei związanych ze zdrowym stylem życia w lokalnych mediach;

9. kierowanie osób realizujących zadania GPPiRPA na szkolenia tematyczne dotyczące problematyki uzależnień i przemocy;

10. dofinansowanie udziału w konferencjach, sympojach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy i stosujących przemoc;

11. zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych dla pacjentów i terapeutów, finansowanie wyposażenia placówek leczenia odwykowego (w celu ułatwienia realizacji programów leczenia – psychoterapii), itp.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

1. działalność Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego zatrudniającego specjalistę ds. przemocy w rodzinie, psychologa i prawnika;

2. działalność GKRPA w zakresie:

- przeprowadzania rozmów interwencyjno – motywacyjnych i kierowania na badania pozwalające określić stopień uzależnienia od alkoholu;
- kierowania do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym;

3. współpraca z instytucjami, organizacjami samopomocowymi i pozarządowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką problemów alkoholowych, udzielaniem pomocy rodzinom i osobom uzależnionym i współuzależnionym, zagrożonym lub doświadczającym przemocy domowej;

4. wspieranie zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego w Czeladzi oraz zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, w szczególności dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;

5. współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się aktywizacją środowisk lokalnych na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin;

6. organizowanie spotkań i wydarzeń sprzyjających umacnianiu i budowaniu więzi rodzinnych ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych, z problemem uzależnień i przemocy;

7. wpieranie realizacja działań informacyjno-edukacyjno-integracyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

8. finansowanie szkoleń przedstawicielom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKRPA, policji, pracowników oświaty i ochrony zdrowia z zakresu profilaktyki, pomocy i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, uzależnień, przemocy;

9. dofinansowywanie szkoleń i superwizji dla pracowników MOPS, pracujących z dziećmi i rodzinami z problemem uzależnień w tym alkoholowym, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;

10. pozyskiwanie i rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy i wsparcia dla dzieci i rodzin;

11. opracowywanie materiałów informacyjnych.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, artystycznych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1. realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych oraz innych, w tym szkolnych programów profilaktyki z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
2. doskonalenie nauczycieli, pedagogów szkolnych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz przedsięwzięć profilaktycznych (w tym zakup materiałów edukacyjnych);
3. realizacja programów profilaktycznych i przedsięwzięć profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców;
4. wspieranie realizacji programów, przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci, młodzież skierowanych do grup rówieśniczych;
5. prowadzenie zajęć pozalekcyjnych jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego wobec nałogów (zajęcia opiekuńczo – wychowawcze, zajęcia artystyczne, zajęcia sportowe itp.) w tym zakup materiałów koniecznych do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych;
6. dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych;
7. dofinansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych MOPS-u w tym Działu ds. Wspierania Rodziny i Asysty Rodzinnej realizujących programy profilaktyczne;
8. organizowanie i współorganizowanie wyjazdów terapeutycznych i profilaktycznych (w tym kolonii) dla dzieci i młodzieży;
9. organizowanie i współorganizowanie profilaktycznych akcji w okresie ferii zimowych i letnich (m.in. w formie półkolonii);
10. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w poprzez zapewnienie możliwości udziału w: programach profilaktycznych, profilaktycznych przedstawieniach teatralnych, konkursach profilaktycznych, akcjach trzeźwościowych i innych formach działalności profilaktycznej;
11. wspieranie konkursów, festynów, zawodów sportowych oraz innych imprez o charakterze trzeźwościowym oraz promujących zdrowy, trzeźwy styl życia;
12. organizacja sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych imprez o charakterze profilaktycznym lub profilaktyczno-wychowawczym dla dzieci i młodzieży;
13. wspieranie programów radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi, asertywności, budowanie relacji interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów;
14. finansowanie szkoleń i organizowanie konferencji przedstawicielom różnych grup zawodowych zajmujących się profilaktyką uzależnień oraz przemocą w rodzinie;
15. wspieranie działań związanych z propagowaniem idei trzeźwościowych;
16. prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i osób sprzedających alkohol;
17. prowadzenie spotkań środowiskowych w ramach prowadzonych programów profilaktycznych, kampanii profilaktycznych;
18. organizowanie i wspieranie spotkań, w tym spotkań okolicznościowych, których celem jest integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym;
19. zakup i dystrybucja pomocy dydaktycznych do prowadzenia działalności edukacyjno-profilaktycznej (literatura tematyczna, czasopisma, opracowania);
20. prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych (ulotki, broszury, wydawnictwa, plakaty) wśród określonych grup adresatów: dzieci, młodzieży, rodziców, pracowników pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, służb i inspekcji;

21. udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach społecznych dotyczących profilaktyki problemów alkoholowych, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

22. prowadzenie lokalnych badań, diagnoz pozwalających ocenić skalę i rodzaj problemów (m.in. zgodnie z metodologią ESPAD).

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

1. wsparcie rzeczowe oraz doposażanie instytucji i stowarzyszeń zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, profilaktyką uzależnień w zakresie zgodnym z niniejszym programem;

2. umożliwienie uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach i innych formach podnoszenia kwalifikacji w zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz w zakresie działań profilaktycznych przedstawicielom instytucji, stowarzyszeń i osobom fizycznym;

3. przyznawanie dotacji dla organizacji pozarządowych w zakresie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i patologiom społecznym;

4. współpraca i wspieranie instytucji, stowarzyszeń i innych podmiotów, których cele statutowe lub przedmiot działalności obejmują problemy uzależnień, w tym problemy służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemy przemocy w rodzinie;

5. pomoc merytoryczna i finansowa dla instytucji i organizacji zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Zadanie 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

1. składanie wniosków do organów Policji o przeprowadzenie postępowania przygotowawczego w przypadku łamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub osobom nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych;

2. kierowanie wniosków do Sądu w uzasadnionych przypadkach.

Zadanie 6.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez:

Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Rozdział 3.

1. Kryteria oceny efektywności Programu

Wskaźniki efektywności Programu:

- liczba pacjentów Poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,
- liczba osób konsultowanych w PIK,
- liczba osób objętych pomocą MOPS z powodu problemów alkoholowych,
- liczba osób objętych programami profilaktycznymi,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- liczba osób z problemem alkoholowym skierowanych do biegłych sądowych,

- liczba interwencji Straży Miejskiej i Policji wobec naruszania warunków sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

2. Kontrola realizacji Programu

1. Naczelnik Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej składa sprawozdanie z realizacji działań programowych Burmistrzowi Miasta do końca I kwartału za rok poprzedni.

2. Burmistrz Miasta składa sprawozdanie z realizacji GPPiRPA Radzie Miejskiej raz w roku za rok poprzedni.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a podstawą tego zdecentralizowanego systemu są gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy powinny być uchwalane corocznie przez radę gminy i finansowane ze środków własnych gminy, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.